

Doložka vybraných vplyvov

1. Základné údaje	
Názov materiálu	
Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony	
Predkladateľ (a spolupredkladateľ)	
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky	
Charakter predkladaného materiálu	☐ Materiál nelegislatívnej povahy
	☒ Materiál legislatívnej povahy
	☐ Transpozícia práva EÚ
Termín začiatku a ukončenia PPK	
Začiatok: 18.7.2022 Ukončenie: 25.7.2022	
Predpokladaný termín predloženia na pripomienkové konanie	
August 2022	
Predpokladaný termín začiatku a ukončenia ZP**	
Október 2022	
Predpokladaný termín predloženia na rokovanie vlády SR*	
November 2022	
2. Definovanie problému	
Reforma pomoci v hmotnej núdzi, aby bola nastavená motivačne a diferencovane v nadväznosti na Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2021 – 2024.	
3. Ciele a výsledný stav	
Cieľom návrhu zákona je upraviť podmienky poskytovania pomoci v hmotnej núdzi tak, aby bola pomoc v hmotnej núdzi adresnejšia, efektívnejšia a aby mala motivačný efekt voči jej príjmom vymaniť sa z hmotnej núdze. Zároveň sa návrhom zákona zmierňuje administratívna záťaž, ktorá vyplýva z aplikácie aktuálneho zákona. Zmeny obsiahnuté v návrhu zákona sú výsledkom skúseností v oblasti aplikačnej praxe zákona a zahŕňajú tiež niektoré odporúčania odbornej verejnosti vyplývajúce napr. z revízie výdavkov na skupiny ohrozené chudobou alebo sociálnym vylúčením. Najzásadnejšie zmeny sa týkajú vyčlenenia osobitného príspevku zo systému pomoci v hmotnej núdzi. Navrhované zmeny sa tiež dotknú podmienok poskytovania jednotlivých príspevkov. Návrh zákona rieši aj niektoré z aplikačných problémov, ktoré sa vyskytli počas aplikačnej praxe, zvyšuje mieru ochrany poskytovanej niektorým osobám a taktiež sa zameriava na zjednodušenie postupov a uľahčenie prístupu k pomoci v hmotnej núdzi pre niektoré osoby.	
4. Dotknuté subjekty	
Subjekty dotknuté navrhovanou úpravou - príjemcovia pomoci v hmotnej núdzi, úrady práce, sociálnych vecí a rodiny.	
5. Alternatívne riešenia	
Úprava súm pomoci v hmotnej núdzi podľa platného právneho stavu v zmysle ustanovenia § 15 ods. 3 zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov.	
6. Vykonávací predpis	
Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov? ☐ Áno ☒ Nie	
7. Transpozícia práva EÚ	
Nevzťahuje sa.	

8. Preskúmanie účelnosti

Uved'te termín, kedy by malo dôjsť k preskúmaniu účinnosti a účelnosti predkladaného materiálu.

Uved'te kritériá, na základe ktorých bude preskúmanie vykonané.

K preskúmaniu účelnosti dôjde vo februári 2025. Výstupový ukazovateľ je počet príjemcov pomoci v hmotnej núdzi. Cieľom je poskytovanie pomoci v hmotnej núdzi adresnejšie, efektívnejšie a aby mala motivačný efekt voči jej príjemcom vymaniť sa z hmotnej núdze.

* vyplniť iba v prípade, ak materiál nie je zahrnutý do Plánu práce vlády Slovenskej republiky alebo Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.

** vyplniť iba v prípade, ak sa záverečné posúdenie vybraných vplyvov uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. jednotnej metodiky.

9. Vybrané vplyvy materiálu

Vplyvy na rozpočet verejnej správy z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu v tom vplyvy na rozpočty obcí a vyšších územných celkov z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
	☒ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne
	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na podnikateľské prostredie z toho vplyvy na MSP Mechanismus znižovania byrokracie a nákladov sa uplatňuje:	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Áno		☐ Nie
Sociálne vplyvy	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
Vplyvy na životné prostredie	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na informatizáciu spoločnosti	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na služby verejnej správy pre občana, z toho vplyvy služieb verejnej správy na občana vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne

10. Poznámky

11. Kontakt na spracovateľa

PhDr. Silvia Gregorcová, odbor sociálnej pomoci a stratégie sociálnej politiky, MPSVR SR

silvia.gregorcova@employment.gov.sk

12. Zdroje

Administratívne zdroje z informačného systému Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny a MPSVR SR (RSD) MIS, Makroekonomická prognóza zo septembra 2022 vydaná IFP MF SR, ŠÚ SR.

13. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov z PPK č. 156/2022.

(v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 8.1 Jednotnej metodiky)

☐ Súhlasné

☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie

☒ Nesúhlasné

Uved'te pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením:

II. Pripomienky a návrhy zmien: Komisia uplatňuje k materiálu nasledovné pripomienky a odporúčania:

K doložke vybraných vplyvov

Komisia odporúča predkladateľovi materiálu doplniť chýbajúce údaje v časti 8. Preskúmanie účelnosti – doplniť časovú lehotu (rok) a kritériá, podľa ktorých je možné zhodnotiť, ako boli dosiahnuté stanovené ciele materiálu po navrhovanej zmene pri uvedenom legislatívnom návrhu.

Odôvodnenie: Uvedenú časť je potrebné uviesť v zmysle aktualizovanej Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov, účinne od 10.6.2022.

K vplyvom na rozpočet verejnej správy

V doložke vybraných vplyvov je uvedený negatívny, rozpočtovo zabezpečený vplyv na rozpočet verejnej správy. V analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy je uvedený rozpočtovo nekrytý vplyv v sume 250 000 eur v roku 2022, v sume 7 214 234 eur v roku 2023, v sume 19 854 121 eur v roku 2024 a v sume 8 915 401 eur v roku 2025. V zmysle označenia rozpočtového krytia z doložky vybraných vplyvov žiada Komisia všetky negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy zabezpečiť v rámci schválených limitov výdavkov dotknutého subjektu verejnej správy na príslušné rozpočtové roky bez dodatočných požiadaviek na rozpočet verejnej správy. V nadväznosti na uvedené je potrebné upraviť analýzu vplyvov na rozpočet verejnej správy tak, aby z nej nevyplýval rozpočtovo nekrytý vplyv.

V rámci analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy žiada Komisia zdôvodniť pokles vplyvu v roku 2025 oproti roku 2024. Podľa odhadu MF SR by mal byť vplyv na rok 2025 vyšší, nakoľko nedôjde k zníženiu počtu poberateľov dávok a príspevkov, ani k zníženiu výšky jednotlivých dávok a príspevkov.

V analýze vplyvov žiada Komisia doplniť aj kvantifikáciu vplyvov v podrobnejšom členení (vplyvy na dávky v hmotnej núdzi, ochranný príspevok, aktivačný príspevok, príspevok na nezaopatrené dieťa, príspevok na bývanie, osobitný príspevok a dotáciu na výkon osobitného príjemcu) – obdobne ako sú uvedené predpokladané počty príjemcov do roku 2025 v tabuľke č. 2 a bližšie vysvetliť prognózu vývoja príjemcov pomoci – najmä z hľadiska zmien podmienok a fungovania dávky, ktorá cieľi vyššiu efektívnosť a motiváciu vymaniť sa z hmotnej núdze.

Komisia upozorňuje, že uznesením vlády SR č. 383 z 8. júna 2022 bola s účinnosťou od 10. júna 2022 schválená aktualizácia Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov, ktorej súčasťou je aj aktualizovaná verzia doložky vybraných vplyvov.

K vplyvom na informatizáciu spoločnosti

Komisia nesúhlasí s tým, že „*Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.*“ nemá vplyv na informatizáciu spoločnosti. V súvislosti so zmenou zákona bude nutné upraviť aj informačný systém, kde budú v roku 2022 vykonané úpravy v hodnote 250 000,- € a v roku 2023 v hodnote 350 000,- €. Úprava informačného systému sa považuje tiež za vplyv na informatizáciu spoločnosti a preto je nutné uvedené premietnuť do doložky vplyvov a aj vypracovať analýzu vplyvov.

K sociálnym vplyvom

Komisia odporúča predkladateľovi, aby opätovne prehodnotil predloženú analýzu sociálnych vplyvov, a aby v nej zhodnotil všetky pozitívne a negatívne sociálne vplyvy preloženého návrhu zákona.

III. Záver: Stála pracovná komisia na posudzovanie vybraných vplyvov vyjadruje

nesúhlasné stanovisko

s materiálom predloženým na predbežné pripomienkové konanie s odporúčaním na jeho dopracovanie podľa pripomienok v bode II.

IV. Poznámka: Predkladateľ uvedie stanovisko Komisie do doložky vybraných vplyvov spolu s vyhodnotením pripomienok.

Nesúhlasné stanovisko Komisie neznamena zastavenie ďalšieho schvaľovacieho procesu. Stanovisko Komisie slúži ako podklad pre informované rozhodovanie vlády Slovenskej republiky a ďalších subjektov v rámci schvaľovacieho procesu. Predkladateľ má možnosť dopracovať materiál podľa pripomienok a zaslať ho na opätovné schválenie Komisie, ktorá môže následne zmeniť svoje stanovisko.

Vyhodnotenie MPSVR SR

Pripomienky Stálej pracovnej komisie na posudzovanie vybraných vplyvov boli zapracované do doložky vybraných vplyvov, ktorá bola aktualizovaná, ako aj do analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy, na zamestnanosť vo verejnej správe a financovanie návrhu a analýzy sociálnych vplyvov. Zároveň boli dopracované analýza vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, ako aj analýza vplyvov na informatizáciu spoločnosti.

Rozpočtovo nezabezpečený vplyv predstavujú dodatočné výdavky v prípade prvku 07C0101 v dôsledku úpravy podmienok nárokov v rámci pomoci v hmotnej núdzi. Analýza vplyvov na rozpočet verejnej správy, na zamestnanosť vo verejnej správe a financovanie návrhu obsahuje podrobné informácie súvisiace s kvantifikáciou vplyvov na rozpočet verejnej správy.

14. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov zo záverečného posúdenia č. 156/2022 (v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. Jednotnej metodiky)

☐ Súhlasné

☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie

☒ Nesúhlasné

Uved'te pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením:

II. Pripomienky a návrhy zmien: Komisia uplatňuje k materiálu nasledovné pripomienky a odporúčania:

K vplyvom na rozpočet verejnej správy

V doložke vybraných vplyvov je označený negatívny, čiastočne rozpočtovo zabezpečený vplyv na rozpočet verejnej správy. V analýze vplyvov je kvantifikovaný nárast výdavkov kapitoly MPSVR SR v sume 1 315 546 eur v roku 2023 a v sume 1 458 571 eur v roku 2024. Rozpočtovo nekrytý vplyv je kvantifikovaný v sume 1 109 777 eur v roku 2023 a v sume 1 442 802 eur v roku 2024. V roku 2025 je kvantifikované zníženie výdavkov v sume 2 360 616 eur. V bode 2.1.1. *Financovanie návrhu* sa uvádza, že vplyv na rozpočet kapitoly MPSVR SR sa navrhuje riešiť úpravou výdavkov rozpočtovej kapitoly MPSVR SR v roku 2023 a 2024.

V rámci medzirezortného pripomienkového konania uplatnilo MF SR zásadné pripomienky, ktoré neboli predkladateľom akceptované. Dňa 11.10.2022 sa uskutočnilo rozporové konanie na úrovni ministrov, na ktorom rozpory neboli odstránené.

V nadväznosti na to, že aktuálny návrh rozpočtu na roky 2023-2025 neuvažuje s uvedeným nekrytým vplyvom na rozpočet verejnej správy, Komisia uvádza, že s predloženým materiálom bude možné súhlasiť len vtedy, ak z neho nebude vyplývať negatívny, rozpočtovo nekrytý vplyv.

V dôvodovej správe sa uvádza k čl. IV, že v dôsledku vypustenia osobitného príspevku (nadobudnutie účinnosti 01. októbra 2023 s tým, že bude nastavené prechodné obdobie pre tých príjemcov, ktorým naň vznikol nárok do 30. septembra 2023 zo systému pomoci v hmotnej núdzi) sa navrhuje zaviesť nové aktívne opatrenie na trhu práce, ktoré bude slúžiť na podporu opätovného začlenenia a udržania znevýhodneného uchádzača o zamestnanie na trhu práce, ktorý bol členom domácnosti, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi. Predkladateľ kvantifikoval na rok 2025 celkovú úsporu vo výške 2 376 384 eur, pričom úspora z dôvodu vypustenia osobitného príspevku je v sume 3 979 600 eur. Vzhľadom na nadobudnutie účinnosti od 1. októbra 2023 Komisia žiada vplyvy, resp. presun výdavkov z pomoci v hmotnej núdzi do aktívnej politiky trhu práce, zohľadniť v analýze vplyvov aj v roku 2024. V zmysle uvedeného Komisia žiada v analýze vplyvov uviesť úsporu MPSVR SR (07C0101) v sume 3 979 600 eur (vypustenie osobitného príspevku) a doplniť nárast výdavkov na program 06G, keďže v súvislosti s vypustením osobitného príspevku ide o presun výdavkov na APTP v rámci kapitoly.

V analýze Komisia žiada uviesť celkový vplyv návrhu na kapitolu MPSVR. V prípade ak sa bude osobitný príspevok vyplácať v rovnakom objeme v rámci APTP, tak vplyv v roku 2025 bude negatívny – v dôsledku zvýšenia ostatných výdavkov v oblasti pomoci v hmotnej núdzi.

V analýze vplyvov sa uvádza potreba vytvorenia nových webových služieb so Sociálnou poisťovňou pre zúčtovanie pomoci v hmotnej núdzi s dávkami Sociálnej poisťovne (cca 4 web servisy), ktorá nie je kvantifikovaná. Komisia žiada tento vplyv na rok 2023 doplniť do analýzy vplyvov a zabezpečiť ho v rámci navrhovaných limitov výdavkov správneho fondu Sociálnej poisťovne.

K sociálnym vplyvom

V doložke vybraných vplyvov v bode 9 je potrebné označiť aj negatívne sociálne vplyvy. Návrh okrem pozitívnych vplyvov predpokladá i negatívne sociálne vplyvy, ktoré sú zhodnotené v analýze sociálnych vplyvov v bode 4.1.

V analýze sociálnych vplyvov v bode 4.1. Komisia zhodnotiť aj sociálny vplyv vypustenia osobitného príspevku zo systému pomoci v hmotnej núdzi.

III. Záver: Stála pracovná komisia na posudzovanie vybraných vplyvov vyjadruje

nesúhlasné stanovisko

s materiálom predloženým na záverečné posúdenie.

IV. Poznámka: Predkladateľ zapracuje pripomienky a odporúčania na úpravu uvedené v bode II a uvedie stanovisko Komisie do doložky vybraných vplyvov spolu s vyhodnotením pripomienok.

Nesúhlasné stanovisko Komisie neznamená zastavenie ďalšieho schvaľovacieho procesu. Stanovisko Komisie slúži ako podklad pre informované rozhodovanie vlády Slovenskej republiky a ďalších subjektov v rámci schvaľovacieho procesu. Predkladateľ má možnosť dopracovať materiál podľa pripomienok a zaslať ho na opätovné schválenie Komisie, ktorá môže následne zmeniť svoje stanovisko.

Vyhodnotenie MPSVR SR

Pripomienky Stálej pracovnej komisie na posudzovanie vybraných vplyvov boli čiastočne zapracované do analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy, na zamestnanosť vo verejnej správe a financovanie návrhu a analýzy sociálnych vplyvov.

Celková kvantifikácia výdavkov v súvislosti s vytvorením nových webových služieb so Sociálnou poisťovňou pre zúčtovanie pomoci v hmotnej núdzi s dávkami Sociálnej poisťovne (cca 4 web servisy) je premietnutá v rámci rozpočtovo krytého vplyvu na prvku 0EK0H. Ide o webové prepojenie, ktoré je potrebné zabezpečiť predovšetkým na strane MPSVR SR. Zároveň uvádzame, že Sociálna poisťovňa v rámci vnútorného pripomienkového konania ani v rámci medzirezortného pripomienkového konania neuplatnila žiadne zvýšené výdavky na úpravu IS, z toho dôvodu predmetné vplyvy neuvádzame.